

سیستم خدمات فوریت‌های پزشکی (EMS) در اتحادیه اروپا گزارشی از پروژه ارزیابی مشترک (سازمان جهانی بهداشت)

ترجمه و تنظیم:

دکتر دلشاد، سمانه سبزی‌زاده، لیلا ملکیان

تحت نظارت:

دکتر حدیث رضا خانکه

ویراستاری:

صدیقه سالمی، دکتر حسن دارائی

سال ۱۳۹۴



عنوان و نام پدیدآور: سیستم خدمات فوریت‌های پزشکی (EMS) در اتحادیه اروپا: گزارشی از پروژه ارزیابی مشترک (سازمان جهانی بهداشت)؛ تهیه‌کننده سازمان بهداشت جهانی؛ ترجمه و تنظیم وحید دل‌شاد، سمانه سبزی‌زاده، لیلا ملکیان؛ تحت نظارت حمیدرضا خانکه؛ ویراستاری صدیقه سالمی، حسن دارائی.

مشخصات نشر: تهران: سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص: مصور، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۸۱-۱۶-۷؛ ریاال: ۸۰۰۰۰.

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Emergency medical services systems in the European Union, 2008.

موضوع: سازمان بهداشت جهانی -- گزارش‌ها

موضوع: خدمات اورژانس -- کشورهای عضو اتحادیه اروپا

شناسه افزوده: دل‌شاد، وحید، مترجم

شناسه افزوده: سبزی‌زاده، سمانه، مترجم

شناسه افزوده: ملکیان، لیلا، مترجم

شناسه افزوده: خانکه، حمیدرضا، ۱۳۴۶ -

شناسه افزوده: سالمی، صدیقه، ۱۳۲۷ -، ویراستار

شناسه افزوده: دارائی، حسن، ویراستار

شناسه افزوده: سازمان بهداشت جهانی

شناسه افزوده: World Health Organization

شناسه افزوده: سازمان نظام پرستاری جمهوری اسلامی ایران

رده بندی کنگره: ۶۱۶/۴۰۸: ۵/۶۴۰: ۵/۶۴۰: ۱۳۹۴

رده بندی دیویی: ۳۰۲/۰۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۱۰۱



سازمان نظام پرستاری
جمهوری اسلامی ایران

سیستم خدمات فوریت‌های پزشکی (EMS) در اتحادیه اروپا

گزارشی از پروژه ارزیابی مشترک سازمان بهداشت جهانی

■ ترجمه و تنظیم: وحید دل‌شاد، کارشناس ارشد پرستاری، دانش‌آموخته رشته داخلی و جراحی

سمانه سبزی‌زاده، کارشناس هوشبری، کارشناس ارشد ارزیابی و بهبود کیفیت سلامت

لیلا ملکیان، کارشناس ارشد پرستاری (آموزش مدیریت پرستاری)

دکتر حمیدرضا خانکه، فوق دکتري سلامت در حوادث و بلايا (دانشيار دانشگاه علوم بهزيستي و توانبخشي)

■ ویراستاری: صدیقه سالمی - دکتر حسن دارائی

■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۸۱-۱۶-۷ ■ ناشر: انتشارات سازمان نظام پرستاری

■ سال چاپ: ۱۳۹۴ ■ طراح جلد و صفحه آرا: سوسن شبانی

■ شمارگان: ۵۰۰ ■ قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، خیابان کریم‌خان زند، خیابان استاد نجات‌الهی جنوبی، کوچه شهید ارشد، پلاک ۸

صندوق پستی: ۱۳۱۸۵۱۹۴۴ آدرس اینترنتی: www.ino.ir پست الکترونیکی: info@ino.ir

نظام ارائه خدمات فوریتی در سراسر دنیا به عنوان یک نظام ارائه کننده خدمات حفظ کننده حیات دارای اجزای متعدد، پیچیده و در عین حال هماهنگی است که بطور کلی مشتمل بر دو بخش خدمات پیش بیمارستانی (که بطور عمده شامل انتقال مددجویان آسیب دیده) و همچنین بخش ارائه کننده خدمات فوریتی در بیمارستان می باشد. سازماندهی و عملکرد بخش ارائه کننده خدمات پیش بیمارستانی در کشورهای مختلف دارای تفاوت ها و ویژگی های خاص خود است. فوریت های پزشکی از تنوع فراوانی برخوردارند و از نظر تشخیص و اقدامات مناسب دارای تنوع و پیچیدگی بسیار زیادی می باشند این اقدامات شامل اطلاع رسانی، هسدا، جستجو، نجات و امداد، بهداشت، درمان، تأمین امنیت، ترابری، ارتباطات، فوریت های پزشکی، مهار آتش، کنترل راد خلاء، سوخت رسانی، برقراری شریان های حیاتی و سایر خدمات اورژانسی است، لذا اتخاذ تصمیم گیری های مناسب در این زمینه نیز بسیار پیچیده بوده نیاز به هماهنگی و استفاده از امکانات و تجهیزات ویژه دارد.

خدمات فوریت های پیش بیمارستانی در کشورهای مختلف توسط افراد مختلف با تخصص و تجارب متفاوت و با تنوع زیادی ارائه می گردد. این امر کاملاً شرط محلی و ملی بستگی دارد. در بعضی کشورهای اروپایی، قانون الزام می کند که خدمات پیشرفته حیات و خدمات مراقبتی ویژه بسیار با نظارت مستقیم پزشکی ارائه گردد، در صورتی که در بعضی از کشورها این خدمات توسط پرستاران آموزش دیده ارائه می گردد. در شمال آمریکا، انگلیس و استرالیا خدمات پیشرفته حیات توسط افراد غیر حرفه ای ارائه می شود در حالی که در اروپا این خدمات تحت نظارت پزشک ارائه می گردد. در انگلیس و آفریقای جنوبی، پرستاران و افرادی با آموزش های خاص می توانند این خدمات را ارائه دهند. در بعضی کشورها، سازمانی تحت عنوان حمایت از زندگی که بیشتر خدمات اولیه حفظ حیات را به عهده دارد، ارائه خدمت می کند. افراد شاغل در واحدهای پیش بیمارستانی در کشورهای مختلف عناوینی مختلفی مثل تکنیسین آمبولانس، تکنیسین فوریت ها، امدادگر و ... دارند.

یکی از معیارهای اثر بخشی خدمات فوریتی، مدت زمان پاسخگویی فرد یا سازمان پاسخگو به اتفاق فوریتی می باشد. مدت زمان پاسخگویی مقدار زمانی است که طول می کشد تا پاسخ دهندگان اضطراری، پس از فعال شدن سیستم پاسخ اضطراری، در صحنه حادثه حاضر شوند. با توجه به ماهیت و نوع موارد اضطراری، زمان پاسخ سریع اغلب بخشی حیاتی از سیستم خدمات اضطراری به شمار می رود. شماره تلفن مشترک

اضطراری این امکان را فراهم می‌کند تا تمام خدمات اورژانس در دسترس قرار گرفته، پس از جمع‌آوری اطلاعات کافی و ارتباط سریع و مطمئن با نیروهای کمک رسان زمان پاسخگویی به حداقل کاهش پیدا کند. گرچه سال‌هاست که راه‌های کاهش اثرات و پاسخگویی موثر در حوادث و فوریت‌های پزشکی مورد توجه قرار گرفته است، ضروری است که تلاش‌های همه سازمان‌ها و ارگان‌های دولتی و غیردولتی با تجربه‌های جهانی در این حوزه همگام شود و شاخص ایمنی و آمادگی در برابر حوادث و فوریت‌ها ارتقاء یابد. در این میان، برنامه‌ریزی برای پیشگیری و افزایش آمادگی و پاسخ موثر در برابر حوادث و فوریت‌ها از زوایای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور از اهمیت زیادی برخوردار است. شواهد و مطالعات انجام شده نشان می‌دهد که چنین مواردی علیرغم صرف زمان، امکانات و هزینه بسیار زیاد نتایج مطلوبی حاصل نمی‌شود. براساس مطالعات انجام شده در این زمینه، علت این مشکلاتی معمولاً شامل تعدد سازمان‌های مسئول و مداخله‌گر، عدم اطلاع‌رسانی به موقع، داشتن شماره‌های امدادی متعدد برای مراکز امدادی، ساختارهای سازمانی و ادبیات متفاوت بین آنها، عدم هماهنگی‌های بین سازمانی، عدم دسترسی به منابع سازمان‌های موازی، طولانی بودن زمان ارتباط سازمانی، نداشتن اطلاع از منابع موجود کلیه سازمان‌های درگیر، فقدان ساختار مناسب در مدیریت پاسخ، عدم وجود سطح بندی و تعریف خدمات می‌باشد.

مجموعه حاضر سعی دارد با مرور جامع بر الگوهای مختلف خدمات پیش بیمارستانی زمینه را برای آشنایی با تجارب بین‌المللی و توسعه خدمات پیش بیمارستانی در ایران به عنوان کشوری حادثه خیز، آسیب پذیر، در حال توسعه و دارای تجارب طولانی در حوزه این خدمات فراهم آورد.

حال با این تعداد مصدوم شیمیایی چه کنیم؟ و اگر خدمت ناکرده مجدداً اتفاقی افتاد و ما شاهد مشکلاتی این چنینی بودیم چه راهی پیش روی ماست.

همکاران عزیز و با تجربه ما که سال‌ها با این بیماران کار کرده‌اند و مقاومت از آنان را به عهده داشته‌اند با استفاده از دانش، مهارت، تجربه و منابع موجود کتابی تهیه و تدوین کرده‌اند که علاوه بر آشنایی گروه پزشکی با این نوع مصدومیت‌ها، راهکارهایی سازنده در جهت درمان، مراقبت، پیشگیری از عوارض ارائه داده‌اند که ضمن تشکر فراوان از آنان مطالعه این کتاب را به همه همکاران و علاقمندان توصیه می‌کنم.

دکتر حمید رضا خانکه

معاون تخصصی بحران و پدافند غیر عامل مرکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی

۱۵	واژه نامه
۲۱	خلاصه

مقدمه ۲۵

۲۸	اهداف کلی پروژه
۲۸	اهداف ویژه پروژه
۲۸	رسایه
۳۱	فرصت‌ها و محدودیت‌های طرح

قوانین و تأمین مالی ۳۵

۳۵	خدمات فوریت‌های پزشکی
۳۵	قوانین مربوط به خدمات فوریت‌های پزشکی
۳۸	تامین منابع مالی
۴۱	قوانین مربوط به آمدگی و کاهش مخارج
۴۳	نتیجه‌گیری
۴۴	توصیه‌ها

خدمات فوریت‌های پزشکی در خارج از بیمارستان ۴۷

۴۷	شماره تماس اورژانس اروپا ۱۱۲
۵۳	مرکز اعزام
۵۵	خدمات آمبولانس‌ها
۵۷	همراهی با سایر خدمات اورژانس
۵۸	نتیجه‌گیری
۵۹	توصیه‌ها

خدمات فوریت‌های پزشکی داخل بیمارستان ۶۳

۶۴	سیستم تریاژ
۶۷	خدمات فوریت‌های پزشکی داخل بیمارستان به عنوان یک شبکه ایمن
۶۹	سیستم شبکه ای ارجاع
۷۰	کیفیت مراقبت

۷۳		مراقبت اجتماعی
۷۴		نتیجه گیری

آموزش در خدمات فوریت‌های پزشکی ۷۹

۸۰		آموزش و تمرین در طب اورژانس
۸۲		طب اورژانس به عنوان تخصص به رسمیت شناخته معتبر
۸۴		کیفیت آرایه دهندگان خدمات اورژانس
۸۶		نتیجه گیری

سیستم خدمات فوریت‌های پزشکی و مدیریت بحران ۹۱

۹۲		سیستم خدمات فوریت‌های پزشکی در مدیریت بحران
۹۳		آموزش در مدیریت بحران
۹۷		همکاری بین المللی در مدیریت بحران و بلایا
۹۸		ایمنی بیمار در مدیریت بحران و بلایا
۹۹		نتیجه‌گیری
۱۰۰		توصیه‌ها

۱۰۳

توصیه‌ها

۱۰۷

پرسشنامه